

Wiadomości z Kask i Okolic

ROK 1, NUMER 7

03 PAZDZIERNIKA 2004

„ Z H I S T O R I I K A S K I O K O L I C ”

W sierpniowym numerze naszego biuletynu obiecaliśmy Państwu, cykl artykułów na temat historii „naszej małej ojczyzny” czyli Kask i Okolic. Chcielibyśmy się wywiązać z tej obietnicy jak najlepiej, choć nie jesteśmy historykami z wykształcenia. Chcemy przybliżyć Państwu dzieje tego regionu, podzielić się tą wiedzą, którą zaczerpnęliśmy z materiałów Pana Edwarda Michałowskiego, i nie tylko.

Zacznamy.

Mapa Rawskiego Księstwa Piastów Mazowieckich 1313 – 1462

O D S Ł O N A P I E R W S Z A

Kaski – włość starożytna ?

W dawnych czasach nazwy miejscowości miały charakter topograficzny – związane były z osobliwościami terenu na jakim powstawały. Czasem wywodziły się od rodzaju występującej na danym terenie zwierzyny. Innym razem nazwa miejscowości powstawała od nazwiska Pana władającego tym obszarem. W takim razie skąd nazwa „Kaski”? Czy wywodzi się od kasku na głowę, kaczek, czy ma inną genezę?

Przypuszczalnie, wbrew obiegowym opiniom, nazwa Kaski nie pochodzi od kaczek, lecz od łacińskiego słowa „cascus” – starożytny. Obszar graniczący z majątkami Szymanów, Paprtonia, Seroki, Lisice, Izdebno, Grodzisk, Wiskitki, Żaby, w dawnych dokumentach prawdopodobnie nazywano łacińskim słowem „cascus”. Dopiero w dokumentach pisanych w języku polskim przyjęto nazwę Kaski. Starożytność tego obszaru potwierdzają prowadzone badania archeologiczne w dorzeczu Pisi.

W 1374 r. pojawia się informacja o nadaniu przez księcia Janusza Starszego, trzeciej miary zboża dla młynarza z Kask- Młyńskiej Wsi. To oznacza, że wieś Kaski już w tamtych czasach miała duże znaczenie gospodarcze na terenie ówczesnego województwa rawskiego.

Około roku **1385** Piotr Rpiszka otrzymał za zasługi od Siemowita IV, leżące w ziemi sochaczewskiej – Kaski. A było to tak.

Po śmierci Siemowita III, Mazowsze podzielono między jego synów – Janusza I oraz Siemowita IV. Po śmierci Króla Ludwika, powstało stronnictwo, wysuwające kandydaturę Siemowita IV do korony polskiej. Jednak przegrał on walkę o tron z Zygmuntem Luksemburczykiem, który dokonał wielu zniszczeń księstwa rawskiego. Siemowita IV w jego staraniach o tron bardzo popierał właśnie, Piotr Rpiszka z Bedlna herbu Leliwa, związany z dworem królowej Jadwigi.

W lipcu **1402 r.**, Piotr Rpiszka zmarł nie pozostawiając męskiego potomka. Kaski otrzymała w spadku jego córka – Anna, która wniosła je jako posag, do małżeństwa z wojewodą płockim Krystynem z Piaseczna herbu Gozdawa.

Co było dalej? - o tym w następnym odcinku.

Anna Bodych i Anna Wojciechowska

PROTOKÓŁ Z ZEBRANIA

**Z posiedzenia Komitetu Obchodów
600-lecia Kask i Parafii z dnia
19.09.2004 r.**

Obecni:

WÓJT GMINY BARANÓW

p. Andrzej Kolek

**ZARZĄD STOWARZYSZENIA NA
RZECZ ROZOWJU KASK I OKO-
LIC**

p. Jerzy Dawidowicz

p. Roman Bodych

p. Waldemar Wiśniewski

PREZES OSP KASKI

p. Aleksander Krzemiński

CZŁONEK HONOROWY

p. Edward Michałowski

KOŚCIELNY

p. Karol Rutkowski

KOMENDANT STRAŻY

P. Sławomir Łasica

GOSPODARZ OSP KASKI

p. Roman Czarniecki

ORAZ

p. Elżbieta Banaszek

p. Stefan Sadoś

p. Henryk Banaszek

p. Eugeniusz Sitarz

Ukonstytuowanie Komitetu

Wybór grupy koordynacyjnej.

Skład :

KS. MIROSLAW GRĘDZIŃSKI –

Proboszcz Parafii Kaski

P. JERZY DAWIDOWICZ – Prezes
Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju
Kask i Okolic

P. ANDRZEJ KOLEK – Wójt Gminy
Baranów

P. ALEKSANDER KRZEMIŃSKI –
Prezes OSP Kaski

P. GRAŻYNA TOBER – Dyrektor
Szkoły Podstawowej w Kaskach.

Podsumowanie oraz rozwinięcie kwe-
stii z poprzedniego zebrania:

1. *Nowy krzyż z obeliskiem oraz ta-
blica upamiętniająca* – propozycje
materiału, z którego będzie wyko-
nany – metal, kamień, bazalt
2. *Propozycja herbu Kask* - podjęcie
próby odnalezienia dawnego, jeśli
takowy istniał, lub stworzenie no-
wego.
3. *Ufundowanie sztandaru do Ko-
ścioła* – koszt sztandaru wyniesie
około 6.000 zł. Propozycja posta-
wienia na ten cel puszeki w Koście-
le.
4. *Założenie konta* – Stowarzyszenie
Na Rzecz Rozwoju Kask i

Okolic złożyło podanie do banku
o utworzenie subkonta, przerna-
czonego na zbieranie środków
potrzebnych do zorganizowania
uroczystości

5. *Propozycja pokazów spadochro-
nowych oraz lotniczych*
6. *Propozycja zaproszenia Pań-
stwa Bacciarelli na uroczystość*
7. *Kontakt z rodziną Szymańskich-
(z wnuczkami Władysława Szy-
mańskiego)*

*Mamy ogromną prośbę
do Naszych mieszkańców. Każdy
z Państwa na pewno posiada
pamiątki z dawnych czasów.
Chcielibyśmy prosić, o wypoży-
czenie ich na czas uroczystości.
Stworzą one wystawę, którą bę-
dziemy mogli wspominać przez
wiele lat.*

*Zapewniamy zwrot
wszystkich udostępnionych mate-
riałów.*

Protokołowała:

Historia lubi się powtarzać, ale czy zawsze powinna?

Przeglądając zapiski lustracyjne Królewskiej Wsi Kaski z 1789 roku, które otrzymaliśmy od pana Edwarda Michałowskiego, utkwiał mi w pamięci urywek dotyczący mieszkańców ówczesnych Kask. Chciałbym zadedykować go obecnym mieszkańcom. A skłoniło mnie do tego

„ogromne zainteresowanie” sprzątnięciem placu przed kościołem w sobotę 18 września:

„Zabudowania zaś chłopskie z gruntu są zruinowane i prawie niesposobne do mieszkania, osobliwie we wsi Kaskach,

chyba tylko te, które albo dwór postawił, albo zreparował. Co widząc JW. posesor postawił kilka chatup murowanych, wygodnych, małym kosztem, chcąc, aby gospodarze w pewnych kondycjach osiedli te domy, lecz(...) poddani nie tylko w tych domach osiadać nie chcą, ale i dawnych swoich nie reparują, a stąd grożą oczywistym niebezpieczeństwem upadku zupełnego wsi(...)”.

Komentarz pozostawiam Państwu.

Roman Bodych

PRAWIE WSZYSTKO O „NASZEJSZKOLE”

Nowy rok szkolny 2004/2005 !!!

Naukę w roku szkolnym 2004/2005 w naszej placówce rozpoczęło 220 uczniów w 11 oddziałach i 19 przedszkolaków.

Opiekę dydaktyczną i wychowawczą nad uczniami sprawuje – 23 nauczycieli.

Uczniowie oprócz zajęć obowiązkowych, mają do wyboru uczestnictwo w różnych formach zajęć pozalekcyjnych. Jedni rozwijają swoje zainteresowania na kółkach: informatycznym, matematycznym, przyrodniczym, plastycznym, kulinarnym, teatralnym. Innym oferujemy pomoc na zajęciach: logopedycznych, wyrównawczych, korekcyjnych.

Praca wychowawcza szkoły opiera się na działalności: samorządu uczniowskiego, którego przewodniczącą jest Paulina Modrzejewska; drużyn harcerskich i zuchowych; świetlicy szkolnej.

Pierwszy miesiąc minął nam bardzo pracowicie:

- * Odbył się festyn wyborczy kandydatów do samorządu uczniowskiego.
- * Sprzątaliśmy „świat” a właściwie okolice szkoły. Zakończeniem akcji był bieg dla wszystkich uczniów.

- * Odbyło się spotkanie z rodzicami, których zapoznaliśmy z wymaganiami edukacyjnymi, kryteriami oceniania, planem pracy szkoły.
- * Zebraliśmy około półtorej tony makulatury!
- * Odbył się apel w czasie którego, minutą ciszy uczciliśmy ofiary ataku terrorystycznego w Biesłanie.

W następnym miesiącu planujemy:

- * Święto Pieczonego Ziemniaka
- * Ślubowanie uczniów klasy pierwszej
- * Biwak na powitanie jesieni.

**Wszystkim uczniom
w nowym roku szkolnym
życzymy jak najlepszych wyników
w nauce.**

Dyrektor i nauczyciele szkoły

Podziękowanie

Dyrekcja Szkoły Podstawowej składa serdeczne podziękowanie członkom Kółka Rolniczego w Kaskach, za przekazanie pieniędzy, za które mogliśmy w okresie wakacji wykonać prace remontowe na korytarzu dolnym.

10 tys. złotych wystarczyło na zakup materiałów potrzebnych do zrealizowania zaplanowanych prac.

Nowa, jasna podłoga jest miłą niespodzianką dla uczniów i rodziców.

Dyrektor Szkoły

U NASZYCH STRAŻAKÓW

W ostatnim czasie:

- * zamontowano w garażach nowe drzwi,
- * zmieniono pokrycie dachowe garaży,
- * dzięki pomocy sprzętowej Rejonu Dróg zalano betonowe wjazdy do garaży, (prace przy betonie wykonano w czynnie społecznym),
- * wyjeżdżano kilkakrotnie do pożarów na terenie swojego rejonu działania jak i poza nim.

Orkiestra w miesiącu wrześniu wystąpiła 6 razy:

- * Dożynki Wojewódzkie w Sochaczewie,
- * 15-lecie Klubu Honorowych Dawców Krwi – „PCK Strażak” w Błotnie,
- * 70-lecie OSP w Józefowie k/Otwocka,
- * Dożynki Gminne w Ożarowie Mazowieckiego,
- * udział we mszy św. z okazji nadania Szpitalowi Zachodniemu w Grodzisku Mazowieckim *im. Jana Pawła II*,
- * udział na uroczystościach na cmentarzu w Budach Zosińskich.

Zarząd Straży

KILKA CIEKAWOSTEK DOTYCZĄCYCH NASZEJ GMINY, NIE TYLKO KASK

Nie było do tej pory możliwości, aby o tym pisać - a nie wszyscy pewnie wiedzą - że najlepszą lokalizacją dla nowego lotniska (potocznie nazywanego Okęciem Bis) nie jest ani Sochaczew, ani Mszczonów, Babsk czy też Modlin, ale łąki leżące pomiędzy Izdebnem, Baranowem i Kaskami. Przynajmniej tak twierdzili dwaj panowie, którzy umówili się w Urzędzie Gminy na spotkanie z Wójtem i Starostą tuż przed „Lotniczym piknikiem” w Górażce, na którym to chcieli przedstawić go władzom lotniczym.

Nie wiadomo, jak potoczą się dalej losy tego projektu. Na dzień dzisiejszy wiemy, że panowie ci pracują nadal nad możliwościami jego realizacji.

Następną ciekawą informacją jest fakt, że do końca 2007 roku ma być wybudowana autostrada do Konotopy, czyli prawie do samej Warszawy. Są już projekty odcinka biegnącego przez naszą gminę. Ograniczę się tylko do poinformowania Państwa, że będzie ona biegła torem, który wytyczony był jeszcze przed 1980 rokiem - czyli przez Holendry i Kopiska. W tych też wsiach usytuowane będą dwa wiadukty na drogach powiatowych. W Holendrach mają powstać

po obu stronach autostrady parkingi ze stacjami benzynowymi i motelami.

Powstał Związek Międzygminny - „Mazowsze Zachodnie”, w skład którego wchodzi następujące gminy: Mszczonów, Radziejowice, Żabia Wola, Wiskitki, Baranów, Teresin i Puszcza Mariańska.

Jednym z celów Związku jest wspólne pozyskanie funduszy z Unii Europejskiej na budowę kanalizacji. W naszej gminie będzie to dotyczyło Bożej Woli, części Żab i Bronisławowa.

Czy Państwo wiecie, że:

- * Szkoła Podstawowa w Golach ma już 100 lat! Oficjalne obchody stulecia zbiegły się z uroczystością nadania szkole im. Marii Kopnickiej i odbyły się 25. IX. 2004 r.
- * OSP w Baranowie jest jednostką utworzoną 80 lat temu! Główne uroczystości rocznicowe odbędą się 10 października 2004 roku na terenie jednostki.

Roman Bodych

60 ROCZNICA BITWY GRUPY AK „Kampinos”.

27 września 1944 r. Grupa AK „Kampinos” dowodzona przez mjr Alfonsa Kotowskiego (ps. Okoń) opuściła tereny Puszczy Kampinoskiej, aby dokonać przegrupowania w lasy świętokrzyskie. Trop w trop za 2 tysiącami partyzantów ruszyły pancerne i zmotoryzowane siły niemieckie. Otoczona zaciskającym się pierścieniem pancernym wroga, atakowana przez czołgi i samoloty, kolumna w ciągłej walce posuwała się na południe. W dniu 29 września osiągnęła linię kolejową Warszawa – Żyrardów w pobliżu Jaktorowa. Partyzanckie natarcie mające na celu sforsowanie torów kolejowych, które początkowo przebiegało pomyślnie, gwałtownie się załamało, kiedy na tory wjechał pociąg pancerny i ogniem dział szybkostrzelnych oraz karabinów maszynowych rozgromił nacierające oddziały. Siła ognia była tak wielka, że środki ogniowe partyzantów, nie były w stanie jej się przeciwstawić. Los oddziałów „Grupy Kampinos” został przesądzony. Jeszcze pojedyncze grupy próbowały wyrwać się z okrążenia, ale był to już koniec walki.

Była to ostatnia bitwa „Grupy Kampinos” (jako zwartej jednostki) i największa bitwa partyzancka w II wojnie światowej po tej stronie Wisły. Zadano Niemcom bolesne straty — zginęło około 300 żołnierzy; zniszczono kilkanaście czołgów i strącono samolot.

„Grupa Kampinos” została rozbita, ale swoje zadanie wykonała, skutecznie osłaniając Warszawę i wspierając ją w powstańczej walce.

JD

*(Jerzy Koszada, „Grupa Kampinos”,
Warszawa 1998, s. 36-37)*

